

اربعین موسویہ

شرح و تفسیر چهل حدیث قدسی

حدیث اول تا بیستم

نویسنده

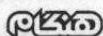
سیدہ طاہرہ موسوی

تنظیم و نگارش:

وحیدہ عامری

۱۳۹۷

سرشناسه	: موسوی، سیده طاهره، ۱۳۳۲ -
عنوان و نام پدیدآور	: اربعین موسویه: شرح و تفسیر چهل حدیث قدسی / نویسنده سیده طاهره موسوی؛ تنظیم و نگارش وحیده عامری.
مشخصات نشر	: تهران: هنگام، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ج ۲.
شابک	: ج ۱: ۹-۵۵-۸۴۳۴-۶۰۰-۹۷۸-۶۰۰-۵۴-۵۶-۶-۲؛ ج ۲: ۹۷۸-۶۰۰-۸۴۳۴-۵۴-۵۶-۶-۲
	: دوره ۲-۵۴-۸۴۳۴-۶۰۰-۹۷۸-۶۰۰
وضعیت فهرست نویسی	: فیفا
منابع	: ج ۱. حدیث اول تا بیستم- ج ۲. حدیث بیست و یکم تا چهلیم.
زبان	: شرح و تفسیر چهل حدیث قدسی.
موضوع	: احادیث قدسی
موضوع	: Hadiths (Qodsi)
شناسه اف ده	: عامری، وحیده، ۱۳۶۰ -
رده بندی کتب	: ۱۳۹۷ الف ۴/م ۸/۵/۱۳۹ BP
رده بندی دیویی	: ۲۰۷/۲۱
شماره کتابشناسی	: ۵۲۰۱۱۱۶

۶۶۱۲۳۵۳۲

اربعین موسویه

شرح و تفسیر چهل حدیث قدسی

نویسنده: سیده طاهره موسوی

تنظیم و نگارش: وحیده عامری

ویراستار محتوایی: حمیده عامری

امور فنی: چاپ و نشر هنگام

شمارگان: ۱۱۰۰ نسخه

نوبت چاپ: اول، پاییز ۱۳۹۷

شابک دوره: ۹۷۸-۶۰۰-۸۴۳۴-۵۴-۵۶-۶-۲

شابک جلد اول: ۹۷۸-۶۰۰-۸۴۳۴-۵۵-۹

* حق چاپ برای نشر هنگام محفوظ است.

- ۱۱ احادیث در یک نگاه
- ۱۷ مقدمه
- ۲۳ حدیث اول
- ۲۴ ● مراد از رُض و سبأ چیست؟
- ۲۵ ● مراد از قلب چیست؟
- ۲۶ ● چرا قلب به ایمان مفید شده است؟
- ۲۷ ● چگونه می‌توان قلب را واداشت داد؟
- ۳۱ حدیث دوم:
- ۳۲ ● منظور از غنای حق و غنای با چیست؟
- ۳۳ ● حیات حق و حیات عبد به چه معناست؟
- ۳۴ ● نحوه قدرت حق به موجودات چگونه است؟
- ۳۵ ● اطاعت پروردگار در رساندن انسان به مقصد، نقشی ایفا می‌کند؟
- ۳۷ ● مراد از «ما أَمَرْتُكَ» (آنچه تو را امر کرده‌ام) چیست؟ دایه آن کدام است؟
- ● منظور از «أَجْعَلُكَ» (من تو را قرار می‌دهم) چیست؟ این جعل چگونه جعلی است؟
- ۳۸ حدیث سوم:
- ۴۱ ● تفاوت «إعرف» و «إعلم» یا تفاوت عرفان و علم چیست؟
- ۴۲ ● منظور از خودشناسی چیست؟
- ۴۲ ● آیا خودشناسی ممکن است؟
- ۴۴ ● چگونه شناخت نفس موجب شناخت ربّ می‌شود؟
- ۴۵ ● راه تحصیل خودشناسی چیست؟
- ۴۸ ● آثار خودشناسی چیست؟
- ۴۸ ● عواقب خودشناسی یا غفلت از خود کدام است؟
- ۴۹

حدیث چهارم: ۵۱

● مراد از تقرب عبد چیست و عبد چگونه مقرب می شود؟ ۵۲

● مراد از اینکه خداوند می فرماید من گوش و چشم بنده مقرب می شوم، چیست؟

● چگونه خداوند سمع و بصر کسی می شود؟ ۵۵

حدیث پنجم: ۶۱

● منظور از عمل چیست و اقسام آن کدام است؟ ۶۳

● اهمیت عمل به چه خاطر است؟ ۶۳

● منظور از له و علیه چیست و با چه ملاکی سنجیده می شود؟ ۶۵

● مراد از وزن اعمال چیست؟ ۶۷

● رابطه جزای عمار و عمل چگونه رابطه ای است؟ ۶۸

حدیث ششم: ۷۱

● نقش «واو» چیست؟ - را خداوند قسم یاد می کند و به چه قسم می خورد؟ ۷۲

● منظور از حجاب چیست؟ ۷۲

● نقش «حتی» چیست و منای «یغیر بها» کدام است؟ ۷۳

● معنای توبه چیست و حقیقت آن کدام است؟ ۷۳

● صفت توبه در مورد خداوند به چه معناست؟ ۷۵

● ارکان توبه کدام است؟ ۷۶

● حکم فقهی توبه چیست؟ ۷۸

● شرایط قبولی توبه چیست؟ ۸۰

● تا چه زمانی توبه پذیرفته می شود؟ ۸۱

● آثار توبه چیست؟ ۸۲

● مراتب و درجات توبه کدام است؟ ۸۳

● کمال توبه به چیست؟ ۸۵

● توبه انبیاء و اوصیاء الهی چگونه است؟ ۸۶

● نقش استغفار در توبه چگونه است؟ ۸۷

● توبه نصوح چیست؟ ۸۷

حدیث هفتم: ۸۹

● در این حدیث به تعظیم علما و شناخت مقام و جایگاه آنها امر شده است، منظور

از علما چه کسانی اند؟ آیا هر عالمی را شامل می شود؟ ۹۰

- مؤیدات این کلام قدسی از آیات و روایات کدام است؟ ۹۱
- آیا علوم درجه بندی دارند؟ با چه ملاک و معیاری؟ ۹۳
- آیا علما قابل درجه بندی اند؟ با چه ملاک و معیاری؟ ۹۷
- علت تعظیم و تفضیل علما چیست؟ ۹۹

حدیث هشتم: ۱۰۱

- منظور از کلمه چیست؟ ۱۰۲
- معنای حصن کدام است؟ ۱۰۳
- شرایب داخل شدن در حصن چیست؟ ۱۰۳
- منظور از عذاب چیست و آیا عذاب دنیوی مراد است یا عذاب اخروی؟ ۱۰۴
- چرا داخل شدن در حصن موجب رهایی از عذاب می‌گردد؟ ۱۰۴
- مفاد این حدیث قدسی با حدیث دیگر که می‌فرماید: «وَلَايَةُ عَلِيٍّ بِنِ أَبِي طَالِبٍ حَصْنِي، قُمْرٌ خَلَا مِنْ أَمْنٍ مِّنْ نَّارٍ» چگونه قابل جمع است؟ ۱۰۵

حدیث نہم: ۱۰۷

- اینکه خداوند خود را کز مخزن توصیف نموده، به چه معناست؟ ۱۰۹
- از آنجا که حب و بغض از اوصاف آدمی و از افعال قلوب است، چگونه در این حدیث، وصف خداوند قرار گرفته است؟ اساساً حب خداوند یعنی چه و آیا محب بودن، می تواند وصف حق قرار بگیرد؟ ۱۱۱
- در این حدیث شریف، خداوند علت شایعی را معروف شدن خود، بیان کرده است. حال آنکه در قرآن می فرماید: «وَمَا خَلَقْنَا إِلَّا بِنِهَايَةٍ مَّا نَشَاءُ وَنَعْلَمُ السِّرَّ وَالْغُيُوبَ» (ما انس و جن را جز از برای عبادت نیافریدیم. که مفسرانش این است که معبود شدن خود غایت خلقت است. این دو بیان الهی چگونه با هم قابل جمع است؟

112

حدیث دہم: ۱۱۵

- اینکه خداوند خطاب به انسان می فرماید: «خَلَقْتُ الْإِنْسَانَ لَا جَلَّك» (من اشیاء را به خاطر تو خلق نمودم)، چه معنایی دارد؟ ۱۱۶
- مقصود خداوند از این بیان شریف که «خَلَقْتُكَ لِأَجَلِي» (تو را به خاطر خودم آفریدم) چه بوده و سر آن کدام است؟ ۱۱۸

..... حدیث یازدهم: ۱۲۱

- بند اول: «أَكْثَرُ مِنَ الرَّادِّ، فَإِنَّ الطَّرِيقَ بَعِيدٌ بَعِيدٌ» ۱۲۳
- بند دوم: «وَجَدَدَ السَّفِينَةِ فَإِنَّ الْبَحْرَ عَمِيقٌ عَمِيقٌ» ۱۲۴

- بند سوم: « وَ خَفَّفَ الْحَمْلَ فَإِنَّ الصِّرَاطَ دَقِيقٌ دَقِيقٌ » ۱۲۴
- بند چهارم: « وَ اخْلَصِ الْعَمَلَ فَإِنَّ النَّاقِدَ بَصِيرٌ بَصِيرٌ » ۱۲۵
- بند پنجم: « وَ آخِرُ نَوْمِكَ إِلَى الْقَبْرِ وَ فَخْرُكَ إِلَى الْمِيزَانِ وَ شَهْوَتُكَ إِلَى الْجَنَّةِ وَ رَاحَتُكَ إِلَى الْآخِرَةِ وَ لَذَّتُكَ إِلَى الْحُورِ الْعِينِ » ۱۲۵
- بند آخر: « وَ كُنْ لِي أَكْنَ لَكَ وَ تَقَرَّبْ إِلَيَّ بِاسْتِهَانَةِ الدُّنْيَا وَ تَبَعَّدْ عَنِ النَّارِ لِبُغْضِ الْفَجَّارِ وَ حُبِّ الْأَبْرَارِ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ » ۱۲۵
- حدیث دوازدهم: ۱۲۹
- رادار نسبت رب چیست؟ ۱۳۱
- رابطه ذات و صفات خداوند چگونه است؟ ۱۳۲
- احد به چه معناست و تفاوت آن با واحد چیست؟ ۱۳۳
- صمد به چه معناست؟ ۱۳۳
- سوره توحید چگونه بیانگر نسبت خداوند است؟ ۱۳۴
- حدیث سیزدهم: ۱۳۹
- محبت به چه معناست و چگونه ایجاد می شود؟ ۱۴۰
- آیا محبت امر و نهی پذیر است؟ یعنی آیا می توان به کسی فرمان داد که فلان کس یا فلان چیز را دوست بدار یا از محبت بدان بیرهیز؟ ۱۴۲
- چگونه می توان این امر خداوند را که مظهر احد است «مرا نزد خلق محبوب گردان» اتیان نمود؟ ۱۴۴
- اقسام محبت کدام است؟ ۱۴۶
- اساساً چرا خداوند چنین امری فرموده است؟ چرا که او امر و نهی الهی بدون حکمت نیست. پس باید فوایدی بر آن مترتب باشد. آن فواید کدام است؟ ۱۴۶
- حدیث چهاردهم: ۱۵۱
- مفردات حدیث ۱۵۲
- ربط میان مقدم و تالی در این جملات شرطی چگونه است؟ آیا تخلف تالی از مقدم ممکن است؟ نقش اختیار و انتخاب آدمی چه می شود؟ ۱۵۴
- منتهای مسیر چیست و کجاست؟ این سیر تا کجا ادامه خواهد داشت و محصولش چه خواهد بود؟ ۱۵۷
- اگر فایده محبت و آثار آن اینهاست، چه کسی حقیقتاً سزاوار چنین محبتی است؟ چه کسی ارزش پیروی و دنباله روی دارد؟ ۱۵۸

حدیث پانزدهم: ۱۶۱

● مفردات حدیث ۱۶۳

● فرق میان جملات چیست؟ آیا میان فرارها انفکاک است یا رابطه ای برقرار است؟ ۱۶۴

● محبت خداوند به چه معناست؟ ۱۶۴

● آغازگر محبت خالق است یا مخلوق؟ چه کسی بنیانگذار محبت میان خالق و مخلوق

است؟ کدام محبت مقدم و علت است و کدامیک مؤخر و معلول است؟ ۱۶۵

● دوستی خداوند نسبت به بنده اش بر چه شرایطی متوقف است؟ ۱۶۶

● آیا می‌تواند خداوند هیچ کدام از حالات حب و بغض را نسبت به افرادی نداشته

باشد؟ ۱۶۶

● جایگاه و مقام - بویان کجاست؟ ۱۶۷

● چگونه محراب حق شویم؟ ۱۶۸

حدیث شانزدهم: ۱۶۹

● معنای تقرب، ذراع، پا و هروله چیست؟ ۱۷۰

● منظور از تقرب عبد چیست؟ عوامل تقرب کدام است؟ اندازه تقرب چه مقدار

است؟ آثار آن چیست؟ ۱۷۰

● تقرب حق یعنی چه؟ ۱۷۱

● چرا میان شرط و جزا موازنه و هماهنگی وجود ندارد؟ و چرا جزاها نیز با هم

موازنه‌ای ندارند؟ ۱۷۲

● رابطه میان عمل حسنه و پاداش آن در لسان قرآن ۱۷۲

● رابطه میان عمل سیئه و جزای آن در لسان قرآن ۱۷۳

حدیث هفدهم: ۱۷۷

● مراد از فتوت چیست و تعریف آن کدام است؟ ۱۷۸

● معنای نفس چیست؟ ۱۷۹

● طهارت به چه معناست و موارد استعمال آن کدام است؟ طاهر بودن نفس در

ابتدای مسیر و انتهای آن با هم چه تفاوتی دارد؟ ۱۷۹

● منظور از قبول در عبارت «کما قبلتها» چیست؟ چه زمانی نفس به ما داده شده

و ما قبول کردیم و چه زمانی ما باید آن را تحویل دهیم؟ ۱۸۱

● اگر نفس را باید برگرداند پس امانت است. چگونه می‌توان این امانت را سالم و

طاهر نگه داشت؟ ۱۸۲

- حدیث هجدهم: ۱۸۵
- اینکه خداوند می‌فرماید: «روزه از آن من است و من پاداش آن را خواهم داد»، یعنی چه؟ (حال آنکه همه چیز از آن خداوند است و جزای همه اعمال با اوست) ۱۸۶
 - سرّ خاص روزه چیست؟ ۱۸۷
 - آیا هر روزه ای مصداق این حدیث است یا روزه خاصی را خداوند خود جزا می‌دهد؟ ۱۹۱
 - این حدیث با قرائت مجهول نیز خوانده شده که یعنی «روزه از آن من است و من خود پاداش آنم». در این صورت مراد خداوند چیست؟ ۱۹۲
- حدیث نوزدهم: ۱۹۷
- منظور از تب چیست و معانی مختلف آن کدام است؟ ۱۹۸
 - قلب به چند بار تقسیم می‌شود و ملاک تقسیم بندی چیست؟ ۱۹۹
 - قلب منکسر به چه مناسبت و چگونه می‌توان به چنین قلبی دست یافت و اینکه فرمود: من نزد دل تنگ نه ام، یعنی چه؟ ۲۰۲
- حدیث بیستم: ۲۰۵
- دعا در دین اسلام چه جایگاهی دارد؟ ۲۰۶
 - حقیقت دعا چیست؟ تفاوت آن با سوال و ذکر کدام است؟ ۲۰۸
 - دعا کردن چه آدابی دارد؟ ۲۱۱
 - آیا اینکه خداوند به موسی فرموده است همه چیز را از من طلب کن، با تلاش آدمی برای رسیدن به مایحتاجش منافات ندارد؟ اساس دعا و تلاش چگونه با هم جمع می‌شوند؟ ۲۱۴
 - نقش دعا در نظام علیّت چیست؟ ۲۱۵
 - اگر خداوند وعده قطعی به استجاب دعا داده است، چرا گاه دعای ما مستجاب نمی‌شود؟ ۲۱۶
- فهرست منابع ۲۱۷